

Algemene ontwikkeling voor mbo'er van groot belang

SNEEK Om te voorkomen dat een generatie lager opgeleide jongeren opgroeit zonder kans op een baan, moeten overheden, onderwijs en bedrijfsleven nu hun verantwoordelijkheid nemen.

De komende jaren dreigt tenminste een miljoen banen te verdwijnen. Daarbij gaat het vooral om banen op mbo 2 en mbo 3 niveau. Zeker in Friesland kan dat tot problemen leiden. Jouke van Dijk, hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse aan de Rijksuniversiteit Groningen, wond er gisteren voor een gehoor van meer dan honderd decanen van Frie-

se mbo-opleidingen geen doekjes om. Het is hoog tijd dat er nu maatregelen genomen worden door overheid, onderwijs en bedrijfsleven.

„Die banen komen nooit meer terug. Al het werk dat geautomatiseerd kan worden, verdwijnt.” Het heeft geen zin om scholieren op te leiden voor de vacatures van vandaag, hield Van Dijk voor. „Men moet een beroepsopleiding aanbieden, geen bedrijfsopleiding.”

Een timmerman moet niet alleen met een hamer overweg kunnen, hij moet ook over zijn werk kunnen praten. Algemene ontwikkeling wordt volgens de hoogleraar van steeds

groter belang. Daarop moet het onderwijs inspelen. „Dan kunnen mensen zich aanpassen aan veranderende omstandigheden.”

Het bedrijfsleven moet jongeren tijdig binnenhalen. Stageplekken zijn essentieel. „Als minder hoog opgeleiden aan de start van hun carrière een paar jaar geen werk of geen ervaring met een werkomgeving hebben, creëer je een kansloze generatie. En we zullen straks tot zeker zeventig jaar aan het werk moeten.” Ook moeten ouderen en leerlingen beseffen dat investeren in jezelf broodnodig is.

De overheid kan niet aan de zijlijn

blijven staan. „Iedereen bemoeit zich er nu mee, heeft er een mening over en de politiek probeert dan alle partijen tevreden te stellen. Daar heb je niets aan. Het ontbreekt aan een duidelijke visie.” Als voorbeeld noemt Van Dijk de startkwalificatie, het minimale opleidingsniveau dat door wordt opgelegd voor bepaald werk. „Schrap deze kwalificatie. Het werkt stigmatiserend.” Veel mbo-leerlingen kunnen aan deze eis niet voldoen, terwijl het uitstekende vakmensen kunnen zijn.

Waar de voorbije decennia de Randstad de banenmotor van Nederland was, vervullen nu regio's die

rol. Daarbij zijn onderling grote verschillen. Ook in Friesland. Het noordelijke deel scoort slecht, het zuiden doet het prima. Krimp is ook minder bedreigend dan algemeen wordt gezegd, stelt de hoogleraar. Vergrijzing is een groter probleem. De brain-drain naar het westen van het land is ook gestuit. Hoger opgeleiden blijven na hun opleiding in Leeuwarden (en Groningen) hangen. Zij zijn ook mobieler, flexibeler en kapitaalkrachtiger dan lager opgeleiden, die wonend in het noordoosten en langs de waddenkust van de provincie wel voor sociale en maatschappelijke problemen kunnen gaan zorgen.